

J. L.

"Izwiestija Akademii Nauk S.S.S.R.", Sierija Istorii i Filozofii

Przegląd Socjologiczny Sociological Review 10, 818-819

1948

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

nia proletariackiej rewolucji. Te wahania czynią ich krytykę kapitalizmu chwiejną, niemniej jednak prace ich są cenne. Książka Daviesa zdaniem recenzentów powinna być przetłumaczona na język rosyjski.

J. L.

„IZWIESTIJA AKADEMII NAUK S. S. S. R.“

Sierija Istorii i Filosofii

1947 r. T. IV. Nr 1. Akadem. R. J. Wipper: *Pierwsze przebłytski absolutyzmu* (walka monarchii ze szlachtą w Szwecji a projekty Karola XII Czł. kor. A. N. Z. S. R. R. K. W. Trever: *Staroirański termin „Parna“*. (W kwestii klas wieku). Autor dowodzi, że znaczenie słowa „parna“ jest pochodzenia społecznego — słowo to służyło na oznaczenie klasy wieku. Przy przeprowadzaniu dowodu autor opiera się na teorii N. J. Marra i przytacza bogaty materiał historyczno-etnograficzny. Termin „klasa wieku“ zapożycza od Schurtza (*Altklassen und Männerbünde*, Berlin 1902), na którego się powołuje. W. J. Krupianskaja: *Folklor wielkiej wojny ojczyźnianej*.

Nr 2. Autoreferat A. I. Baranowicza pt. *Szlacheckie miasto z czasów Rzeczypospolitej. Starokonstantynów w XVI—XVIII w.* Recenzja P. N. Tretiakowa z książki B. D. Grekowa pt. *Chłopi na Rusi od czasów najdawniejszych do XVIII wieku*¹⁾.

Nr 3. F. C. Wasieckij: *Reakcyjne teorie współczesnych austromarksistów*. Por. Przegląd. Autor omawia i krytykuje poglądy M. Adlera, O. Bauera, R. Hilferdinga i K. Rennera.

Nr 4. Czł. kor. A. N. Z. S. R. R. Jowczuk: *O niektórych problemach naukowego badania historii rosyjskiej materialistycznej filozofii*. Rosyjska filozofia długo była nieznaną wśród swoich i obcych. Tymczasem rosyjscy filozofowie, szczególnie zaś materialści, nie byli wcale naśladowcami Zachodu. W okresie rządów radzieckich wiele w dziedzinie historii filozofii rosyjskiej zrobiono. W związku z tym odczuwa się potrzebę stworzenia nowej koncepcji historii filozofii, odmiennej od koncepcji Plechanowa i mieńszewików. Autor ogólnie charakteryzuje rosyjską filozofię materialistyczną i przedstawia periodyzację jej historii.

Nr 5. Czł. kor. A. N. Z. S. R. R. A. M. Pankratowa: *Moskiewska organizacja bolszewików na drodze do proletariackiej rewolucji*.

Nr 6. M. P. Baskin: *Statystyczno-matematyczna szkoła w socjologii*. Autor przedstawia szczegółowo poglądy Queteleta i dowodzi błędności założeń, na których się one opierają (posługiwanie się pojęciem człowieka w ogóle, wyizolowywanie jednostki, nieuwzględnianie przy badaniach różnic jakościowych). Zdaniem autora te błędy popełniają także współcześni amerykańscy socjologowie, którzy posługują się statystyką (Lundberg, Bogardus, Ogburn i inn.). Dzięki używaniu statystyki zaciera się istotne oblicze procesów zachodzących w ustroju kapitalistycznym. „Prace statystyczno-matematycznej szkoły w socjologii z wy-

¹⁾ Por. „Przegląd Socjologiczny“, T. IX. str. 466.

jątkową jasnością świadczą o tym, że burżuazyjna socjologia znajduje się w zaułku bez wyjścia". P. K. Alfirenko: *Ruch społeczny w Moskwie w drugiej połowie XVIII w.*

Rok 1948 t. V Nr 1. Sz. M. Lewin: „*Manifest komunistyczny*“ w rosyjskim ruchu rewolucyjnym.

Nr 2. L. J. Zubok: *Ekspansjoniści St. Zjednoczonych z końca XIX i pocz. XX wieku.* S. L. Utczenko: *Teoria upadku moralności w starożytnym Rzymie jako narzędzie politycznej walki.*

J. L.

„SOWIETSKAJA PEDAGOGIKA”

Organ Akademii Nauk Pedagogicznych R. S. F. S. R. Wychodzi od 12 lat. Miesięcznik. Red. I. A. Karpow. 1948 r.

Nr 1. *Uczucie dumy narodowej w Związku Radzieckim.* Prof. S. M. Riwes: czł. kor. A. N. P.: *Cechy woli nowego człowieka.* Autor stawia sobie za zadanie „wykrycie w oparciu o naukę Lenina-Stalina niektórych ważniejszych cech woli nowego człowieka”. Tymi cechami są wedle autora: komunistyczna świadomość celu działania, wytrwałość, twardość charakteru, świadoma dyscyplina, śmiałość, samoopanowanie i męstwo, radosna postawa wobec życia i optymizm. Przy wpajaniu tych cech wielka rola przypada wychowaniu. Autor przy analizie powołuje się na pisma Lenina, Stalina, Żdanowa, powieść Fadiejewa „*Młoda Gwardia*”, pisma Ostrowskiego, materiały publikowane w gazetach, artykuły itd. Recenzja W. Z. Smirnowa i A. F. Efirowa pt. *Cenna książka z pracy prof. N. A. Konstantinowa: Szkice z historii szkolnictwa średniego.*

Nr 2. Prof. N. A. Konstantinow czł. A. N. P.: *Radziecka pedagogika w ciągu lat trzydziestu.* J. A. Samarin: *O uściślenie terminologii psychologicznej.* A. Sołomacka: *Wychowanie kolektywu w szkole (z doświadczeń w pracy).*

Nr 3. Prof. J. F. Swadkowskij: *Wielka Październikowa Rewolucja i pedagogika.*

Nr 4. W. E. Syskina: *Typowe rysy charakteru w różnych konkretno-historycznych warunkach.* Autorka wychodzi z założenia, że charakter człowieka w stopniu najpoważniejszym określają społeczno-historyczne warunki w których żyje. Określają one: 1. jego stosunek do innych ludzi, 2. do pracy, 3. do samego siebie. W dalszym ciągu artykułu na podstawie przykładów z literatury pięknej i pism klasyków marksizmu autorka opisuje według podanych punktów cechy charakteru burżuja i proletariusza w ustroju kapitalistycznym oraz cechy charakteru człowieka radzieckiego.

Nr 5. Prof. G. E. Żurakowskij: *O rozwoju pedagogiki jako nauki i jako przedmiotu nauczania.* E. S. Liwszyc: *Powojenny kryzys we Francji i reforma szkolna.*